

بررسی انگل‌شناسی و اکولوژی حلزون‌های ملانویئیدس شهرستان بندرعباس، استان هرمزگان

دکتر عبدالرضا صلاحی مقدم^۱ اسدالله حسینی چگینی^۲

^۱ استادیار گروه انگل‌شناسی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان^۲ کارشناس ارشد گروه حشره‌شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین، دانشگاه تربیت مدرس

مجله پزشکی هرمزگان سال سیزدهم شماره اول بهار ۸۸ صفحات ۵-۱

چکیده

مقدمه: ملانویئیدس توبرکولاتا که قبلاً در استان هرمزگان گزارش شده است، در استان خوزستان تا ۲/۹٪ به سرکر انواع ترماتودها آلوده بوده است. از آنجا که گزارشی از آلودگی حلزون‌های فوق در استان هرمزگان دریافت نشده است و ترماتودها نقش مهمی در دامپزشکی و بعضاً بیماریهای مشترک انسان و دام دارند، این بررسی به منظور بازنگری و مطابقت مطالعات قبلی در استان هرمزگان صورت گرفت.

روش کار: در این مطالعه توصیفی، ۲۰۸ حلزون ملانویئیدس از ۶ نقطه شهرستان بندرعباس جمع‌آوری شد. در آزمایشگاه پس از تشخیص نوع حلزون، با استفاده از روش له کردن حلزون‌ها، اشکال احتمالی انگلی موجود در آن با لوپ حشره‌شناسی مورد بررسی قرار گرفت. سپس اطلاعات حاصل همراه با برخی اطلاعات اکولوژی منطقه با استفاده از سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) مشتمل بر ArcGIS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: از ۲۰۸ حلزون صید شده ۴۳ مورد (۲۰/۶۷٪) آلودگی به انواع سرکر دیده شد. سرکرهای بدست آمده در دو گروه ژیمنوسفالوس و زیفیدیوسرکر قرار داشتند.

نتیجه‌گیری: زیفیدیوسرکرها و سرکرهای ژیمنوسفالوس عموماً متعلق به ترماتودهای هتروفیده، اپیستودیکیده و فاسیولوییده بوده و مؤید اهمیت دامپزشکی حلزون‌های منطقه است. بدیهی است که احتمال آنکه این انگل‌ها در شرایط خاص انسانها را نیز آلوده سازند، وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: حلزون - ملانویئیدس توبرکولاتا - انگل‌شناسی - ترماتود

نویسنده مسئول:

دکتر عبدالرضا صلاحی مقدم

دانشکده پزشکی دانشگاه علوم

پزشکی هرمزگان

بندرعباس - ایران

تلفن: ۳۳۳۳۶۹۷ - ۹۸ ۷۱۱

پست الکترونیکی:

asmoghaddam@yahoo.com

دریافت مقاله: ۸۶/۱/۲۵ اصلاح نهایی: ۸۶/۱۲/۷ پذیرش مقاله: ۸۷/۳/۲

مقدمه:

اساساً اشراف به وضعیت حلزون‌های منطقه و پتانسیل وجود بیماریهای انگلی مربوطه یکی از الزامات پایه برای پایش سلامت و بیماری است. برای مثال تا چندی پیش حلزون ناقل شیستوزومیازیس هماتوبیوم (بولینوس ترونکاتوس) در استان گیلان وجود نداشت و لذا موارد انتقال شیستوزومیازیس نیز هرگز از آن استان گزارش نگردید اما بعدها این حلزون در آن استان دیده شد (۶). مطالعه قبلی در استان هرمزگان بیانگر وجود برخی حلزون‌های ناقل در منطقه بود در این میان ملانویئیدس توبرکولاتا از جمله حلزون‌های موجود در سطح استان است (۷). که به وفور در سایر استانها نیز

حلزونها میزبانان واسط گروه بزرگی از کرم‌های انسانی و حیوانی هستند که به Snail transmitted helminthes معروف هستند (۱). این کرم‌ها با استثنائاتی از کرم‌های ترماتود محسوب می‌شوند. در این میان، انواع شیستوزوما، که از معضلات بهداشتی برخی نقاط جهان هستند (۲) و انواع فاسیولا حائز اهمیت‌اند (۳).

در کشور ما فاسیولیازیس چه از ابعاد حیوانی و یا انسانی دارای اهمیت زیادی است (۴) و تا چندی پیش بیلازیوز یکی از بیماریهای مهم کشور ما محسوب می‌شد و گزارشات آن تا گذشته نزدیک موجود است (۵).